

KwAdrant

28^e jaargang | juni 2026

Druk op industrie neemt toe: grote stappen zijn nodig

De druk op de industrie neemt toe door nieuwe wetgeving en de transitie naar een klimaatneutrale, circulaire toekomst in 2050. Compliance is hierbij geen verplichting, maar onderdeel van een bredere verduurzamingsstrategie. In deze KWAdrانت staat de Omgevingswet centraal. Praktijkverhalen van Greenergy en Mondo Minerals tonen hoe bedrijven hiermee omgaan. Daarnaast speelt digitalisering via **Makeonline** een grote rol om grip te krijgen op regelgeving en ruimte te creëren voor innovatie.

Foto: Greenergy

Milieubelastende activiteiten:

Wat betekent dat voor Mondo Minerals?

De invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 was voor Mondo Minerals geen 'big bang', maar wél een aanleiding om de impact op de twee Nederlandse locaties tijdig scherp te krijgen. "Wat betekent het voor ons? Gaat de wet veel veranderen of blijft het gelijk?", zegt HSE-specialist Benoit Kern. De centrale vraag: welke milieubelastende activiteiten (MBA's) zijn van toepassing, wat betekent dat voor vergunningen en welke maatregelen moeten in de meerjarenplanning? KWA deed een Omgevingswetcheck, uitgevoerd in **Makeonline**.

spannend werd, zat in nieuwe projecten, zegt hij: "Bij een nieuw te bouwen silo bleek het voor de eerste keer zoeken in het nieuwe regime. Met ondersteuning kwam de duiding snel: we hadden geen milieuvergunning voor de silo nodig. Er zijn een paar maatregelen die de komende jaren verder worden aangescherpt. Het grootste dossier is stofemissie. Tot nu toe lag de grenswaarde op 5 mg/Nm³, maar met ingang van 1 januari 2028 wordt deze verlaagd naar 3 mg/Nm³," geeft hij aan.

Nu al pre-auditen

Dat vraagt om een strakkere governance. "We moeten jaarlijks metingen laten uitvoeren door een externe partij en daarover rapporteren aan de Omgevingsdienst. Door nu al te 'pre-auditen' op de toekomstige norm, voorkomen we dat investeringsbesluiten op het laatste moment genomen moeten worden. Denk bijvoorbeeld aan het installeren van live-stofmeters bij de uitlaten van de installaties, zodat we continu een indicatie hebben van onze uitstoot. Of aan het vaker controleren of de procesfilters nog voldoen en waar vervanging nodig is", volgens Benoit.

Intern is de rolverdeling helder: de HSE-specialist signaleert, interpreteert en vertaalt naar de eisen: het management

Foto: Mondo Minerals

De voorbereiding startte al in 2022 met een cursus en eerste verkenningen. "Ik wilde alvast wat voorbereiden", blikt Benoit terug. In 2024 is die basis doorvertaald naar een praktische omgevingscheck: eerst de MBA's bepalen, vervolgens per activiteit beoordelen wat er wijzigt en welke acties daaruit volgen. Het was heel logisch. Stap voor stap en duidelijk."

De inventarisatie leverde vooral bevestiging op: "Uiteindelijk was de conclusie dat er niet zoveel grote veranderingen waren." Een concrete uitkomst was dat een vestiging door lagere productiecapaciteit niet langer vergunningplichtig zou zijn. Waar het wél

Veiligheid

Heldere blik op zeer zorgwekkende stoffen
Lees verder op pagina 5

Interim-inzet

KWA-adviseurs in een interim-rol
Lees verder op pagina 4-5

Milieu

Warmte- en koude-integratiestudie bij bakkerij
Lees verder op pagina 6

Water

Uitbreiding grondwater-onttrekking onder de loep
Lees verder op pagina 7

> stuurt op resources en besluitvorming. "We communiceren best veel daarover." Hij brengt updates in een maandelijkse HSE-meeting met managers én teamleiders, gevolgd door een interne rapportage. De werkvloer wordt via e-learning en training meegenomen. Prioriteren gebeurt pragmatisch op risico en materialiteit.

De Omgevingswetscheck raakt bovendien aan de bredere agenda. Op energie en CO₂ loopt al een rapportagecyclus, en dit jaar wordt gekozen voor een kwaliteitsstap: "We hebben besloten de ISO 50001 te gaan implementeren en de certificering te gaan

halen." Over de rol van een adviseur is hij uitgesproken: "De communicatie en de rapportage zijn altijd netjes, professioneel en helder. Ook bij ad-hoc vragen, zoals over de silo is snelle, inhoudelijke duiding cruciaal. Daarmee wordt de Omgevingswetscheck geen eenmalige exercitie, maar een periodieke compliance-cycle met een concrete roadmap richting 2028."

Adviseur

Arianne van de Runstraat

033 422 13 97
ar@kwa.nl

Druk op industrie neemt toe

Greenenergy gebruikt Makeonline

Greenenergy in Amsterdam produceert biodiesel uit onder andere gebruikt frituurvet. Deze afvaloliën worden uit de hele wereld aangevoerd en in Amsterdam en Groot-Brittannië geraffineerd. De biodiesel wordt gemengd in traditionele brandstoffen, waardoor diesel wordt vervangen en de CO₂-uitstoot wordt verlaagd. De Amsterdamse vestiging van Greenenergy gebruikt **Makeonline** om op de hoogte te blijven van wet- en regelgeving rondom biobrandstoffen.

Peter Baars, de HSE-manager, licht toe: "Wij zijn één van de grootste producenten van biobrandstoffen", begint hij, "voornamelijk op basis van gebruikte frituurvetten, maar ook andere vetten die per schip en vrachtwagen van China tot Zuid-Amerika en andere locaties bij ons aankomen. In feite verwerken wij afval tot een hoogwaardig product. En het draagt ook bij aan het verminderen van CO₂-uitstoot, omdat het wordt gemengd met diesel en zo een deel vervangt. Momenteel wordt ongeveer acht procent biodiesel bijgemengd, en dat percentage zal zeker toenemen."

Efficiënter werken

Peter was al bekend met **Makeonline** vanuit eerdere werkgevers: "Toen ik hier begon, werden vrij complexe spreadsheets gebruikt om wet- en regelgeving bij te houden. Daarom wilde ik graag **Makeonline** introduceren. Het werkt veel efficiënter en bespaart tijd. Vooral de kwartaalupdates waardeer ik, omdat die mij snel informeren over veranderingen. **Makeonline** is maatwerk en bevat

alleen de regelgeving die voor ons relevant is. Als ik iets niet volledig begrijp, staat de KWA klaar om te ondersteunen en uitleg te geven."

"Het blijft een continu proces", voegt hij toe, verwijzend naar de overgang naar de Omgevingswet in 2024. "Voor ons zijn de belangrijkste regelgevingen Bal, PGS 9 (opslag van brandbare vloeistoffen) en PGS 31 (opslag van niet-brandbare vloeistoffen). Die hebben wij al goed op orde en we voldoen volledig aan de eisen." Peter is een 'key user' en ambassadeur van **Makeonline** binnen de Amsterdamse vestiging. Als HSE-manager houdt hij het overzicht, waar nodig verdeelt hij taken over andere afdelingen. Zo beheert de laboratoriummanager de regelgeving rondom het laboratorium, terwijl Peter de hoofdlijnen in de gaten houdt en collega's wijst op relevante informatie in **Makeonline**.

"Ik wil andere afdelingen niet belasten met informatie die ze niet echt nodig hebben,"

zegt hij. "**Makeonline** helpt om precies dat deel van de wetgeving te delen dat relevant is voor een bepaalde rol."

Voorkomt tijdrovend zoeken

Deze gerichte aanpak sluit aan bij de werkwijze van Greenenergy: identificeren, handelen en inbedden. Zodra er iets verandert of een toezichthouder om bewijs vraagt, kan Peter direct laten zien welke eis van toepassing is en hoe die intern is ingebed. Bijvoorbeeld tijdens een inspectie waarbij vragen ontstonden over een PGS-artikel: in **Makeonline** klikt hij op het betreffende artikel en ziet meteen welk document, welke procedure of werkinstructie in het veiligheidsmanagementsysteem dat punt afdekt. Dit voorkomt tijdrovend zoeken in uitgebreide documentatie en maakt het eenvoudiger om aan te tonen dat het wordt nageleefd.

Intern helpt het systeem ook om de controle te behouden. Taken worden via **Makeonline** toegewezen en waar nodig gekoppeld aan

Greenenergy

het centrale actiebeheersysteem van Greenenergy, zodat medewerkers niet in meerdere systemen hoeven te werken. Via dashboards kan Peter zien welke acties nog openstaan of waar veranderingen aandacht nodig hebben. Dit werpt zijn vruchten af, zegt hij, omdat audits zelden grote afwijkingen aantonen, juist omdat de fundamenten op orde zijn en de naleving transparant blijft.

Tot slot kijkt Peter vooruit: "Greenenergy ziet zichzelf als een belangrijke 'tussenstap' in de energietransitie, terwijl elektrificatie zich verder zal blijven ontwikkelen. In het wegtransport wordt momenteel ongeveer zeven tot acht procent biodiesel bijgemengd." De Amsterdamse fabriek is oorspronkelijk ontworpen voor de verwerking van 'virgin olie', maar is omgebouwd om op afvalolie te draaien. Zo worden afvalstromen omgezet in bruikbare brandstoffen met een lagere CO₂-uitstoot en andere herbruikbare componenten, wat bijdraagt aan het verduurzamen van transport.

Adviseur

Janine Ietswaard

033 422 13 74
jmi@kwa.nl

Foto: Daniël Herto

Wetterskip Fryslân

Safety Culture Ladder als uitgangspunt voor veiligheid

Wetterskip Fryslân heeft intern de ambitie om meer te doen en te organiseren rondom veiligheidsbewustzijn. De organisatie zorgt voor schoon water, voldoende water (niet te veel, niet te weinig) en beheert de dijken in Friesland en in een klein stukje Groningen. Om de veiligheid structureel te verbeteren, startte de organisatie met een meting op de Safety Culture Ladder (SCL). Doel is helder te krijgen waar de organisatie nu staat en welke concrete stappen nodig zijn om door te groeien. Henk Baas, KAM-medewerker, legt het uit.

Binnen een branchebreed verband waarin waterschappen en opdrachtnemers samenwerken, is afgesproken om met de SCL aan de slag te gaan. Henk benadrukt waarom Wetterskip daar zelf scherp op wil zijn: "We kunnen als opdrachtgever niet alleen naar de markt wijzen: we moeten óók laten zien wat we zelf doen. Het doel is veiligheid 'van papier naar praktijk' te brengen."

Aanpak: vragenlijst én kijken op locatie

Wetterskip koos voor een combinatie van een vragenlijst en praktijkbezoeken. Medewerkers vulden een enquête in over gedrag, leiderschap en samenwerking rondom veiligheid. Daarnaast werden een werkplaats en een paar projectlocaties bezocht, waarbij zowel met medewerkers als onderaannemers gesproken werd. Daarmee ontstaat een realistischer beeld dan op basis van cijfers alleen. Uit de enquête kwam een score rond trede 3 op de SCL naar voren. Henk plaatst daar meteen een kanttekening bij: "Een audit kan uitwijzen waar je staat.

Maar tegelijk zie ik dat er al veel gebeurt en verandert. Er staan behoorlijk wat punten op die ladder die we al invullen."

De veiligheid op de werkvloer is nog niet optimaal. Bijvoorbeeld bij werkzaamheden aan het dak van een werkplaats was te beperkt zicht op planning, verantwoordelijkheden en toezicht. Ook werd geconstateerd dat orde en netheid variëren en dat mensen het lastig vinden elkaar aan te spreken op het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen. Zulke observaties helpen om het gesprek te voeren over bewustzijn en aanspreken, in plaats van alleen regels afvinken.

Meer ogen en oren buiten

Wetterskip werkt al langer met preventie-medewerkers. Die worden nu gericht ingezet voor werkplekinspecties en gaan vaker naar buiten om signalen op te halen. Ook bezoeken leidinggevenden jaarlijks projecten en werkplekken. De volgende stap is om die input consequent te vertalen naar verbetermaatregelen en om de PDCA-cyclus

(plan-do-check-act) aantoonbaar te maken.

De organisatie werkt aan een plan om de SCL structureel te verankeren, bij voorkeur ondersteund met (interne) audits. Daarmee wordt zichtbaar waar het Wetterskip nu daadwerkelijk staat en welke interventies nodig zijn om door te groeien. Cruciaal is de rol van management: aanwezigheid op de werkvloer en duidelijke verwachtingen stellen. Henk besluit zijn verhaal: "We willen het niet bij een lijstje laten. Het gaat erom dat je het in de praktijk terugziet en blijft verbeteren. De SCL is daarmee geen doel op zich, maar een praktisch kompas om veilig werken voorspelbaar en bespreekbaar te maken. In de eigen organisatie én in de samenwerking met aannemers."

Adviseur

Sjanine van den Berg

033 422 13 27
sb@kwa.nl

GACS-verplichting

Bent u er klaar voor?

Op 1 januari 2026 werd de GACS (Gebouwautomatiserings- en Controlesystemen) wettelijk verplicht. Die verplichting geldt voor utiliteitsgebouwen: van kantoor tot fabriekshal, van school tot theater. Deze gebouwen, met een nominaal vermogen ≥ 290 kW, moeten dus voldoen aan de GACS. Naar verwachting zijn vanaf 1 januari 2030 ook de gebouwen met een vermogen vanaf 70 kW GACS-plichtig.

Deze verplichting is onderdeel van de Europese EPBD-richtlijn, opgenomen in nationale regelgeving in het Besluit bouwen leefomgeving (Bbl).

Nog even wachten?

Het Bbl schetst op hoofdlijnen een beeld van de verplichting. Omdat er nog geen ervaring is met dergelijke systemen én er vanuit de

Europese EPBD-richtlijn meer wetgeving aankomt, raden wij bedrijven aan om goed voorbereid te werk te gaan. Hoewel bedrijven nu al aan de wet moeten voldoen en al moeten starten met implementatie, raden wij aan om even te wachten op een verduidelijking van de inhoud en handhaving.

KWA heeft het pakket, zoals dat nu bekend

Download ons
whitepaper

is, in een whitepaper gezet inclusief een praktische aanbeveling. U kunt het whitepaper aanvragen via onze website.

Adviseur

Marcel Gillemans

033 422 13 91
mgi@kwa.nl

Compliance: nut, noodzaak of kans?

Binnen de industrie wordt compliance vaak gezien als een kostenpost. Wet- en regelgeving waaraan moet worden voldaan om stilstand of reputatieschade te voorkomen. Begrijpelijk, maar daarmee beperkt de industrie zichzelf. In een steeds complexer en veranderend speelveld is compliance niet alleen een noodzaak, maar ook een strategisch instrument om verduurzaming te versnellen en toekomstige bedrijfsvoering veilig te stellen.

Bedrijven die tijdig inzicht hebben in geldende én aankomende regelgeving, creëren ruimte voor betere keuzes. Door vooruit te kijken kunnen investeringen en onderhoud slimmer worden gepland en gekoppeld aan verduurzamingsmaatregelen. Zo worden installaties toekomstbestendig ingericht en worden ad hoc-maatregelen, dubbele investeringen of kostbare aanpassingen achteraf voorkomen.

Juist hier verschuift compliance van kostenfactor naar waardecreatie. Door regelgeving vroegtijdig mee te nemen in investerings- en onderhoudsbeslissingen, dalen faalkosten en neemt investeringszekerheid toe. Ook ontstaan kansen om innovaties met een langere voorbereidingstijd tijdig door te voeren, subsidies beter te benutten, stilstand te voorkomen en middelen effectiever in te zetten. Wie grip heeft op wat eraan komt, houdt regie op timing en budget.

Compliance is daarmee geen losstaand dossier, maar een vast onderdeel van gezonde bedrijfsvoering. In een tijd van trage vergunningverlening, strengere eisen en internationale onzekerheden is overzicht cruciaal voor continuïteit, gezonde cashflow en concurrentiekracht. Structuur en vooruitkijken brengen rust én handelingsperspectief.

Wie compliance ziet als verplichting, blijft reageren. Wie regelgeving benut om vooruit te kijken, creëert ruimte om gericht te investeren en duurzaam vooruit te bouwen.

Directie KWA Bedrijfsadviseurs

Bas Oldenhof en Jette Muijsson

KWA-adviseurs in een interim-rol

Snel structuur, overzicht en voortgang brengen

Interim-inzet draait allang niet meer alleen om tijdelijke vervanging. KWA-adviseurs worden in de industrie steeds vaker ingezet om snel structuur, overzicht en voortgang te brengen in complexe vraagstukken rondom veiligheid, compliance, audits en operationele continuïteit. Daarbij draait het niet alleen om inhoudelijke expertise, maar ook om het organiseren en borgen van informatie, processen en verantwoordelijkheden. Dat vraagt om professionals die organisaties helpen om aantoonbaar 'in control' te blijven. Op deze pagina's vertellen verschillende KWA collega's over hun interim-rol bij klanten en de impact die zij daar in de praktijk maken.

Huhtamaki

CABOT

syngenta

Robin Timmerman:

"Een veelzijdige interim-rol uitvoeren"

"In mijn rol als adviseur word ik regelmatig kort en intensief ingezet om organisaties voor te bereiden op externe audits. Momenteel werk ik op interim-basis bij

Huhtamaki Nederland in Franeker, een producent van molded fiber verpakkingen zoals eierdozen en beschermende verpakkingen."

Begin dit jaar bleek dat als gevolg van onderbezetting het inzicht in de voortgang en status van de benodigde verbeter- en opvolgacties ontbrak. Daardoor ontstonden risico's voor het succesvol doorlopen van de hercertificeringsaudits voor ISO 9001, ISO 14001, ISO 45001 en ISO 50001 eind februari.

Daarom ben ik enkele dagen per week structureel op locatie aanwezig geweest om samen met het team overzicht en rust aan te brengen. Mijn rol lag daarbij niet primair in het inhoudelijk oplossen van alle vraagstukken, maar in het scherp krijgen van wat ontbrak en wat reeds op orde was. Gezamenlijk hebben wij een gap-analyse

uitgevoerd op de verschillende managementsysteemonderdelen en deze vertaald naar een overzichtelijke actielijst. De bijbehorende acties zijn belegd binnen het management, zodat het eigenaarschap direct duidelijk was geborgd.

Wat hierbij positief opviel, was de hoge mate van betrokkenheid en motivatie binnen het team. De knelpunten zaten met name in tijd en capaciteit, niet in bereidheid of inzet. De samenwerking heb ik vanaf dag één als prettig en collegiaal ervaren, waarbij gezamenlijk is gewerkt aan verbetering en borging van het managementsysteem. De externe audits zijn succesvol afgerond met enkele kleine afwijkingen die worden opgevolgd. De gezamenlijke voorbereiding heeft gezorgd voor een stevigere borging richting de toekomst. Dat is uiteindelijk waar ik voor kom: overzicht, eigenaarschap en een duurzame werkwijze creëren."

Wouter Oude Wesselink:

"Steeds opnieuw instappen"

Wouter: "Als interimmer stap ik een nieuwe organisatie binnen met één opdracht: zorgen dat veiligheid niet blijft liggen. In de praktijk word ik vaak ingeschakeld omdat vaste veiligheidskundigen lastig te vinden zijn. KWA wordt dan ingeschakeld om te ondersteunen. Ik pak de coördinatie op, volg acties uit de RI&E op en help maatregelen echt in gang te zetten.

Nu werk ik twee dagen per week bij een fabriek waar kaas wordt verwerkt tot rookkaas. Daar draait mijn dag om het verbinden van mensen en verantwoordelijkheden. Ik schuif aan bij het ochtendoverleg,

KWA verduurzaamt

Van tochtig naar gloednieuw

Hoe graag we hier ook werken: onze villa heeft zijn beste tijd gehad. Hoog tijd dus voor een flinke verbouwing én verduurzaming. Die vindt plaats in de tweede helft van 2026. Betrokken adviseur Paul ten Have treedt op als 'interne interimmer' en schetst de contouren.

Hoe graag we hier ook werken: onze villa heeft zijn beste tijd gehad. Hoog tijd dus voor een flinke verbouwing én verduurzaming. Die vindt plaats in de tweede helft van 2026. Betrokken adviseur Paul ten Have treedt op als 'interne interimmer' en schetst de contouren.

Het tocht, het is te koud of te warm, we stoken nog op gas: verduurzaming van het pand is hoognodig. Paul zegt: "Er is een paar jaar geleden bekeken wat we zouden willen:

verbouwen of verhuizen. De locatie is uniek te noemen: dicht bij het treinstation, voldoende parkeergelegenheid en een fijne buurt. En dus werd gekozen voor een grondige verbouwing. Overigens ná consultatie van onze collega's, wij zijn immers bijna allemaal eigenaar."

Wat gaat er gebeuren?

De gevels en het dak worden vernieuwd en (na)geïsoleerd en er komen veel meer zonnepanelen op het dak. Er komt een nieuw

ventilatie- en luchtbehandelingssysteem dat zowel in de zomer kan koelen als in de winter kan verwarmen. Dit systeem wordt gekoppeld aan een bodemenergiesysteem onder de huidige parkeerplekken. Er komt een warmtepomp en een extra elektra-aansluiting voor onze burens (met wie we het pand delen). Ook KWA heeft te maken met netcongestie, maar gelukkig is daar een oplossing voor gevonden. Een lift wordt geplaatst en er komt een geheel nieuwe inrichting van de overleg- en werkplekken.

"Bijzonder is de bouwteamorganisatie", noemt Paul, "we werken intensief samen met de eigenaar en we brengen als KWA onze

kennis in, zoals over bodemenergie, netcongestie en klimaatinstallaties. We hebben direct contact met de bouwleiding. Aanvullend is een bedrijf bezig met de inrichting, ook daarin beslissen wij mee."

Een complete makeover dus, zodat we volgens ons motto 'vandaag en overmorgen' duurzaam ondernemend de toekomst ingaan.

Adviseur
Paul ten Have

033 422 13 39
pth@kwa.nl

> waarin alle belangrijke zaken besproken worden rondom productie, veiligheid, kwaliteit. Daarna ga ik de werkvloer op om met productie en technische dienst te zorgen dat actiehouders hun punten afronden. Mijn rol is: overzicht houden, opvolging organiseren en borgen dat afspraken niet verdwijnen in de waan van de dag.

Wouter Oude Wesselink

zijn, collega's benaderen, informatie ophalen en dingen geregeld krijgen. Dat is echt anders dan advieswerk vanaf kantoor. Een belangrijk deel van mijn werk bestond uit het organiseren en begeleiden van emissie-metingen en het beoordelen van milieudata voor rapportages. Daarnaast was ik intensief betrokken bij een groot project tijdens een geplande fabrieksstop, waarbij een grote

Jaimiro Leenknecht

ISO 9001 (kwaliteit) en hielp bij uiteenlopende milieutaken op locatie.

Wat ik waardevol vond, is het werken 'aan de andere kant van de tafel'. Je ziet hoe een industriële organisatie werkt en hoeveel kennis er al zit bij mensen die ontzettend druk zijn met de dagelijkse gang van zaken. Juist daar kan KWA tijdelijk bijspringen. Met

Frank de Vos

status per vereiste. Een direct risico in een organisatie met veel afdelingen en strikte processen. Samen met twee collega's (die de focus hebben op regie, milieu en veiligheid) hebben we structuur aangebracht door het einddoel te vertalen naar concrete tussendoelen en een monitoringsoverzicht. Ik heb daarnaast gekeken naar bewijslast en vindbaarheid: waar staat het bewijs, is het

Quintus van Grol

Het gevoel van 'erbij horen' verschilt per klant. Soms werk ik duidelijk vanuit mijn eigen organisatie, soms voel ik me onderdeel van het team, zeker als ik drie dagen per week ergens ben. Bij de ene opdrachtgever heb ik vooral een coördinerende rol, bij de andere pak ik incidenten en meldingen zelfstandig op. Die afwisseling maakt het werken leuk."

Jaimiro Leenknecht:

"Echt iets anders dan advieswerk vanaf kantoor"

"Van juni 2025 tot februari 2026 werkten Frank de Vos en ik twee dagen per week interim bij Cabot Botlek. Wij ondersteunden daar het EHS-team, een klein team waarin veel samenkomt. Ons werk was vooral heel operationeel: vroeg op de plant aanwezig

schoorsteen werd vervangen. Ik heb het milieu en bouwvergunningstraject daarvoor begeleid en had veel contact met de projectleider en het bevoegd gezag. Dat vroeg om zorgvuldig afstemmen en helder communiceren over de plannen. Het was intensief, maar juist daardoor heel leerzaam."

Frank de Vos:

"Met onze interim-inzet leveren we handen, overzicht en rust"

"Samen met Jaimiro liep ik mee bij Cabot en richtte me vooral op compliance en wet- en regelgeving. Ik nam werkzaamheden over rond **Makeonline** en EU-ETS: dataverzameling, controles en het opstellen van auditeerbare overzichten. Ook ondersteunde ik audits voor ISO 14001 (milieu) en

onze interim-inzet leveren we handen, overzicht en rust, zodat de organisatie weer verder kan."

Quintus van Grol:

"Ondersteuning bij Syngenta: grip krijgen op 800+ auditvereisten"

"Momenteel ondersteun ik Syngenta bij de voorbereiding op een concern-audit op basis van de Code of Practices: een set van ruim 800 vereisten. Het doel is om vóór oktober aantoonbaar 'in control' te zijn én een werkwijze neer te zetten die ook na afloop blijft staan. Bij de start bleek dat de vorige audit vier jaar geleden succesvol was doorlopen, maar dat veel kennisdragers inmiddels waren vertrokken. Documentatie en opvolging waren daardoor versnipperd en er ontbrak een actueel overzicht van de

reproduceerbaar, en is het geborgd op rol/functie? Ook praktische issues in de voortgangsmontoring (zoals ontbrekende signalering) zijn hersteld om schijnzekerheid te voorkomen.

We hebben afgesproken dat eind mei 2026 nagenoeg alle batches met vereisten bij de afdelingen liggen, waarna een terugkoppeling van circa zes weken inzicht geeft in bevestigde punten, de gaps en benodigde acties. Parallel werken we aan borging voor de toekomst: compliance met wet- en regelgeving en interne eisen moet aantoonbaar worden met heldere taken, eigenaren, periodieke herzieningen en signalering. Deze opdracht vraagt daarom om overzicht, eigenaarschap en aantoonbaarheid creëren, zodat de organisatie niet alleen slaagt voor de audit in oktober maar ook daarna stabiel 'in control' blijft."

Heldere blik op zeer zorgwekkende stoffen

Wat moet je doen als je ineens een verzoek krijgt van het bevoegd gezag om een Vermijdings- en reductieprogramma aan te leveren? Of als je er bij het inventariseren van alle grond- en hulpstoffen achter komt dat er zeer zorgwekkende stoffen aanwezig zijn? Hans Fluit van Ardagh Metal Packaging Netherlands B.V. zocht contact met KWA om hem te ondersteunen, zodat Ardagh aan alle verplichtingen kan voldoen.

"Bij de review van onze chemicaliënhuishouding kwamen we erachter dat we een Vermijdings- en reductieprogramma (verder VRP) moesten opstellen", stelt de Environmental Health & Safety Manager. "Van een chemicaliën boekhouding en zeer zorgwekkende stoffen weten we genoeg, maar voor het opstellen van een VRP hadden we ondersteuning nodig."

Waar een VRP aan moet voldoen, staat

beschreven in paragraaf 5.4.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Niet alleen Ardagh Metal Packaging Netherlands B.V., maar ook veel andere bedrijven moeten vanuit hun milieubelastende activiteiten invulling geven aan de minimalisatieplicht voor gebruik en emissie van zeer zorgwekkende stoffen.

"De door KWA gehanteerde werkwijze heeft ons geholpen om meer inzicht te verkrijgen in de achtergrond van een VRP en hoe we

kritisch moeten kijken naar een MSDS. En we merken ook dat we dit vraagstuk niet alleen kunnen oplossen, dus we zijn ook in overleg met onze leveranciers. Samen kijken naar producten zonder zzs-componenten en eerder kritische vragen stellen over de samenstelling van producten", zegt Hans.

Het opstellen van het eerste VRP is afgerond, maar daarmee is het programma niet ten einde: "KWA heeft ons prima op weg geholpen met kennis en ondersteuning bij het opstellen van het VRP. Het is nu verder aan ons om het actueel te houden en te blijven zoeken naar verdere minimalisering."

Adviseur

Jaimiro Leenknecht

033 422 13 02
jl@kwa.nl

Ardagh Metal Packaging Netherlands B.V. produceert in Oss dagelijks miljoenen blikjes voor de dranken-industrie. De milieubelastende (kern) activiteiten vallen onder de volgende paragrafen van het Besluit activiteiten leefomgeving:

- § 3.2.18. Oppervlaktebehandeling met oplosmiddelen IPPC
- § 3.4.4. Metaalproductenindustrie

Vanuit deze activiteiten gelden de regels zoals beschreven in § 5.4.3. Zeer zorgwekkende stoffen. Samen met KWA heeft Ardagh invulling gegeven aan deze verplichtingen, waaronder het opstellen van een Vermijdings- en reductieprogramma (VRP).

Warmte- en koude-integratiestudie bij bakkerij

Brood- en banketbakkerij H.B. de Paauw in Hardinxveld-Giessendam produceert dagelijks dagverse broodproducten voor retailklanten. En dat vergt veel energie. KWA heeft daarom eerst een quickscan uitgevoerd om inzicht te krijgen in het potentieel voor CO₂-reductie. Wat bleek: een warmte- en koude-integratiestudie geeft inzicht in de reductiemogelijkheden op zowel de korte als de lange termijn. Die studie is vervolgens uitgevoerd.

Het bakken van brood op industriële schaal vraagt veel energie. Het proces begint bij het mengen van ingrediënten en het bereiden van het deeg. Daarbij wordt gekoeld water gebruikt. De kneedmachines produceren veel warmte en moeten gekoeld worden. Een koelmachine levert deze koude. Warmte en vocht zijn ook nodig: voor het rijzen van brood. Hiervoor wordt grotendeels restwarmte uit de oven ingezet. Eventueel leveren cv-ketels of de stoomketel aanvullende warmte. De ovens zelf produceren warmte vanuit aardgasbranders. Daarnaast wordt op de ovens stoom geïnjecteerd, vanuit de stoomketel.

Van gasgestookt naar elektrische ovens
Tijdens de warmte- en koude-integratie-

studie heeft KWA de beschikbare restwarmte en het potentieel om deze opnieuw nuttig in te zetten in kaart gebracht. Traditioneel wordt CO₂-reductie vooral beschouwd vanuit utilities, bijvoorbeeld door het verminderen van het stoomverbruik. Om op de lange termijn volledig CO₂-vrij te produceren, is het echter noodzakelijk om ook de belangrijkste productieprocessen mee te nemen. De overgang van gasgestookte naar elektrische ovens heeft onder andere als neveneffect dat restwarmte uit de rookgassen verloren gaat.

Bij warmte- en koude-integratie wordt daarom het volledige proces in kaart gebracht. Bij het inventariseren van maatregelen houden we rekening met het

zogenoemde lock-in effect. Door het lock-in effect worden processen afhankelijk van elkaar, waardoor het moeilijker is om deze processen te verduurzamen. Ook geven we aandacht aan natuurlijke vervangingsmomenten. Door de verwachte levensduur van apparatuur inzichtelijk te maken, kan De Paauw beter afstemmen op toekomstige vervangingsprojecten.

Kansrijke maatregelen

Uit de inventarisatie zijn diverse kansrijke maatregelen voor de Paauw geïdentificeerd. Een aantal maatregelen is al op korte termijn uitvoerbaar, terwijl andere oplossingen vooral interessant zijn voor de (middel)lange termijn. De Paauw is inmiddels begonnen met het toepassen van één van deze

maatregelen waardoor direct al een paar procent besparing op de branders wordt gerealiseerd.

Adviseur

Niels Heij

033 422 13 36
nh@kwa.nl

Adviseur

Andrea van Kooten

033 422 13 31
avk@kwa.nl

Ontmoet
KAM professionals
op de
KAM contactdag.

Geslaagde KAM contactdag

Een arbeidsongeval, iets wat je nooit hoopt mee te maken, maar als het dan toch gebeurt, wil je weten wat je moet doen als alle ogen op jou gericht zijn.

We kijken terug op een geslaagde KAM contactdag bij meubelmaker Schilte in IJsselstein. Ervaringsdeskundigen Johan Tins en Henny Thijssen maakte indruk met hun ongevalservaring. Aan de hand van de casus van Johan gingen we in groepjes aan de slag. Welke stappen moet je zetten om tot een goede rapportage en verbeterplan te komen?

Ook de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) was deze middag aanwezig. Steven Smit van de NLA deelde zijn ervaringen met de nieuwe methodiek van de werkgeversrapportage in de praktijk. Veilig werken staat uiteraard op één. Maar als het dan toch gebeurt: hoe kan jij als KAM-professional het verschil maken?

Ben je KAM professional en wil je vanuit verbinding blijven en groeien? De KAM contactgroep is het netwerk voor KAM professionals.

KAM contactgroep op 6 oktober

De eerstvolgende netwerkbijeenkomst is op 6 oktober. Het thema is Nieuwe ISO-normen & compliance. We ontmoeten elkaar op een bijzondere locatie in Amersfoort. Ook introducees zijn welkom. Kijk op onze website voor meer informatie.

“Indrukwekkende presentatie van een arbeidsongeval. Erg bijzonder hoe open de NLA informatie deelde. Schilte is een mooi bedrijf dat de zaken goed op orde heeft.”

Inzicht in risico's, effecten en vergunningen

Uitbreiding grondwateronttrekking onder de loep

Industriële bedrijven die willen verduurzamen of uitbreiden, hebben steeds vaker behoefte aan grotere hoeveelheden proces- of koelwater. Tegelijkertijd worden de randvoorwaarden voor grondwateronttrekkingen strenger door onder andere aandacht voor natuur, bebouwing en bestaande winningen. In dit spanningsveld heeft KWA een haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar de mogelijkheden om de bestaande grondwateronttrekking van GETEC PARK.EMMEN eventueel te vergroten. Het park wil vooral inzetten op verduurzaming en zorgvuldig en efficiënt omgaan met water. Er is een oriëntatie gestart naar de mogelijkheden voor uitbreiding. Uiteraard worden ook andere oplossingsrichtingen onderzocht.

De centrale vraag in het door KWA uitgevoerde onderzoek was: 'Wat is de impact van verschillende uitbreidingsscenario's voor grondwateronttrekking op de omgeving en is een uitbreiding vanuit geohydrologisch oogpunt haalbaar?'

Effecten op omgeving

De haalbaarheid van een uitbreiding van een grondwaterwinning hangt sterk samen met

de effecten op omgevingsbelangen. In overleg met de provincie is daarom gekozen voor een regionale geohydrologische modelstudie met behulp van het MIPWA-grondwatermodel. Dit model is beschikbaar voor alle noordelijke provincies. Het model maakt gebruik van het REGIS-II-ondergrondmodel en een gedetailleerde en actueel gekarteerde weergave van het oppervlaktewatersysteem.

Naast het regionale model heeft KWA gebruikgemaakt van een eigen, gedetailleerd Microfem-grondwatermodel, waarin alle onttrekkingsbronnen en bestaande onttrekkingsregimes van GETEC zijn opgenomen. Dit model diende als referentie en vergelijkingsbasis, waardoor de modeluitkomsten beter geïnterpreteerd en gevalideerd konden worden.

Resultaten: grondwaterstanden en beïnvloedingsgebied

Uit de modelberekeningen blijkt dat de uitbreiding van de waterwinning leidt tot een lokale verlaging van de waterdruk. Er is lokaal sprake van een toename van het effect in verlaging van het ondiepe (freatisch) grondwater. Echter, de extra verlaging blijft beperkt tot enkele centimeters. Hiermee blijft de impact op natuurgebieden beheersbaar en goed inzichtelijk, wat essentieel is voor verdere besluitvorming en vergunningverlening. Ook is met de studie duidelijk geworden dat omliggende Natura 2000-gebieden en zettingsgevoelige bebouwing buiten het beïnvloedingsgebied van de grondwaterwinning vallen.

De uitgevoerde haalbaarheidsstudie laat zien dat een uitbreiding van de grondwateronttrekking geen effect heeft op bepaalde Natura 2000-gebieden en op bebouwing. En de effecten op andere gebieden zijn beperkt en beheersbaar. Op basis hiervan concludeert KWA dat het uitbreiden van de winning geohydrologisch goed haalbaar lijkt.

Wat doet KWA voor u?

Bij onze klanten zien we vaker dit soort vragen: aanvragen en uitbreiden van industriële grondwateronttrekkingen, verduurzamingstrajecten en aanpassingen of herzieningen van bestaande grondwatervergunningen. Neem contact op met onze adviseurs bij vragen.

Adviseur

Joris Groot

033 422 13 65
jhg@kwa.nl

Stroomnet sneller ontlasten

Tot 1 gigawatt 'verborgen' flexibiliteit bij bedrijven

Bedrijven kunnen samen tot circa 1 gigawatt aan afnameflexibiliteit inzetten om netcongestie te verminderen. Dat blijkt uit onderzoek in opdracht van Topsector Energie door Common Futures, KWA Bedrijfsadviseurs en EV Consult. De potentie is vaak tegen beperkte kosten te ontsluiten, als netbeheerders en sectoren opschalen met standaardproducten en scherpere voorwaarden voor congestiemanagement stellen.

De studie is opgesteld voor het Landelijk Actieprogramma Netcongestie. Netbeheerders contracteren al langer flexibiliteit bij bedrijven, maar dat vraagt nu vaak maatwerk en levert beperkte schaal op. Het 'Aansluitoffensief Netcongestie' moet dit versnellen via intensievere samenwerking met sectororganisaties en meer standaardisatie.

Vier sectoren onderzocht

In het onderzoek zijn vier sectoren verkend: kantoren, chemie, datacenters en logistiek.

Daarbij is gekeken naar technisch haalbaar flexpotentieel én naar de prikkels die bedrijven nodig hebben, zoals vergoeding, risico-verdeling en contractduur.

Vooraf bij kantoren en logistieke bedrijven is flexibiliteit relatief eenvoudig te organiseren. In kantoren gaat het bijvoorbeeld om slimmer sturen op warmte- en laadvraag, in de logistiek vooral om het plannen van laad-sessies voor elektrische voertuigen. Door de vergelijkbare processen is opschaling goed mogelijk. De benodigde vergoeding wordt

geschat op € 100 tot € 250 per MWh geleverde flexibiliteit. Een illustratie uit de studie: 1 MWh extra netruimte in regio Utrecht kan al voldoende zijn om de bouw van circa 300 woningen mogelijk te maken. De meerkosten komen dan neer op ongeveer € 230 per woning per jaar.

Potentie chemische sector groot

In de chemie is de potentie eveneens groot: de studie schat 200 tot 400 MWh aan flexibiliteit, bijvoorbeeld door batchprocessen te verschuiven, utilities slimmer in te zetten en

eigen opwek te benutten. Door procescomplexiteit en risico's blijft congestie-management hier vaker maatwerk. Voor structurele flexibiliteit worden vergoedingen van circa € 300 tot € 500 per MWh genoemd. Een belangrijk knelpunt is dat congestie-managementcontracten vaak geen heldere einddatum kennen, wat bedrijven als risico zien. In het Aansluitoffensief wordt daarom gewerkt aan betere voorspelbare contractvoorwaarden. Cruciaal om flexibiliteit op grote schaal beschikbaar te maken. De volledige studie vindt u via onze website.

Adviseur

Berry de Jong

033 422 13 44
bj@kwa.nl

Werken bij KWA als Hogere Veiligheidskundige

Wil jij bedrijven in de industrie duurzaam veilig en gezond laten werken, en krijg je energie van complexe veiligheidsvraagstukken waarbij jij écht het verschil kunt maken? Dan voel jij je waarschijnlijk thuis bij KWA.

Als Hogere Veiligheidskundige (HVK'er) adviseer je organisaties over arbeidsveiligheid en gezondheid. Je helpt risico's inzichtelijk te maken, wet- en regelgeving praktisch toe te passen en veiligheid strategisch te verankeren in de organisatie. Daarbij ben je niet alleen inhoudelijk specialist, maar ook sparringpartner op niveau.

Wat werken bij KWA bijzonder maakt? Je hebt rechtstreeks contact met de klant: geen accountmanagers ertussen, maar zelf begeleiden en ondersteunen van begin tot eind. Dat zorgt voor inhoudelijke diepgang, vertrouwen én zichtbare impact.

Een van je toekomstige collega-adviseurs zegt daarover: "De variatie in het werk, de diversiteit aan klanten en de vraagstukken die wij krijgen maken het boeiend. Je begeleidt en ondersteunt de klant van het begin tot het eind, dat maakt dit werk zo leuk."

VACATURE

Hogere Veiligheidskundige

Meer informatie vind je op werkenbijkwa.nl.

Nieuwsgierig of dit bij jou past?

Scan en lees verder!

NIEUWE COLLEGA'S

Rick van Ginkel

Commercieel consultant HSEQ compliancy

"Als Commercieel consultant HSEQ compliancy help ik organisaties aantoonbaar te voldoen aan wet- en regelgeving. Dat doe ik gedreven door het principe dat wie goed doet, goed ontmoet. Dankzij mijn achtergrond in hospitality ben ik klant- en servicegericht en ontzorg ik klanten op een prettige en professionele manier. We vinden samen de oplossingen die bij uw organisatie passen en die samen met onze tool **Makeonline** direct werkbaar zijn."

Robbin Stalenhoef-Prot

Office assistent

"Sinds februari werk ik bij KWA. Ik heb voor KWA gekozen vanwege de warme en open cultuur. In mijn functie als allround Office assistent ondersteun ik samen met mijn collega's de adviseurs in hun dagelijkse werkzaamheden. Ik zorg ervoor dat processen soepel verlopen en dat alles achter de schermen goed geregeld is. Naast de reguliere werkzaamheden houd ik mij bezig met het organiseren en coördineren van de bijeenkomsten."

Ineke Wijbrans

Adviseur Bodemenergie

"Sinds 1 maart 2026 werk ik bij KWA als adviseur bodemenergie. Daarnaast ben ik ook onderdeel van het contentteam van **Makeonline**. Ik ben bij KWA terecht gekomen na een traineeship op het vakgebied van duurzaamheid en energietransitie. Bij het team Bodemenergie hou ik me bezig met het ontwerpen van open bodemenergiesystemen. Bij **Makeonline** werk ik aan het beoordelen en verwerken van wet- en regelgeving op het gebied van arbo, milieu, energie en duurzaamheid."

Floor van den Berg

Adviseur Bodemenergie

"Ik ben vorig jaar december begonnen als junior adviseur bodemenergie. Na mijn stage wist ik direct dat bodemenergie voor mij een leuk en duurzaam onderwerp was om verder in te werken. Bij KWA doe ik dit als adviseur, wat mij altijd interessant had geleken. Op een normale werkdag ben ik onder andere bezig met het ontwerpen van bodemenergiesystemen zodat een vergunning kan worden aangevraagd."

Webinars en trainingen 2026

Webinar | 07-07-2026

Veilig en gezond werken met gevaarlijke stoffen
Webinar over zorg dragen voor blijvend veilig en gezond werken met gevaarlijke stoffen en de borging hiervan.

Webinar | 16-07-2026

In compliance zijn is hard werken. Of toch niet?
Webinar over compliance en onze **Makeonline**-tool voor nieuwe klanten.

Webinar | 10-09-2026

Geluid op de werkplek
Van RI&E tot bronaanpak. Praktisch, toepasbaar en volgens de eisen van de Arbeidsinspectie.

Webinar | 13-10-2026

De Omgevingswet voor jou
Praktische webinar met handvatten en praktijkvoorbeelden.

Meer informatie?